

Swenson wacht tot zijn studenten hun persoonlijke rituelen hebben voltrokken, ritsen en doppen in stelling hebben gebracht en de pennen en schriften hebben neergelegd die met de grootste zorg zijn uitgekozen om hun prille, jonge persoonlijkheid tot uitdrukking te brengen, het nerveuze ballet dat het sein is voor hun wekelijkse onderwerping en een herbevestiging van het sociale contract dat in dit lokaal wordt gesloten voor een uur zonder echt eten of televisie. Hij kijkt de grote tafel rond en telt negen mensen; mooi zo, iedereen is er, waarna hij het manuscript doorbladert dat ze moeten bespreken, even wacht en zegt: ‘Verbeeld ik het me, of hebben we vreselijk veel verhalen gezien over mensen die seks hebben met dieren?’

De studenten staren hem ontsteld aan. Het is ongelooflijk dat hij dat heeft gezegd. Zijn aandoenlijke poging om grappig te zijn klinkt niet anders dan het is: een vraag die hij heeft verzonnen en gerepeteerd tijdens zijn wandeling over het North Quad, het vierkante binnenplein, langs de gotische kloostergangen van grijze steen, de Founders Chapel en de prachtige, tweehonderd jaar oude esdoorns die net hun oranje bladeren beginnen te verliezen, waarvan er zo’n dik tapijt ligt op de omslag van het informatieboekje over Euston College. Zijn omgeving was hem nauwelijks opgevallen doordat hij alleen oog had gehad voor de naderende uitdaging om een groeps gesprek te leiden over het verhaal van een student waarin een tiener, die dronken en gefrustreerd is na een verkeerd gelopen afspraakje met zijn vriendin, een rauwe kip verkracht bij het licht van het lampje in de gezinskoelkast.

Hoe moet Swenson beginnen? Eigenlijk zou hij graag willen vragen: is dit verhaal speciaal geschreven om mij te kwellen? Wat voor

kleine sadist leek het leuk om te kijken hoe ik de technische tekortkomingen aanpak van een verhaal dat er twee bladzijden aan wijdt om te beschrijven hoe de jongen de ribbenkast van de kip breekt teneinde de glibberige lichaamsholte beter rond zijn kloppende stijve te laten passen? Maar Danny Liebman, de schrijver van het verhaal, is er niet op uit Swenson te folteren. Hij wilde gewoon dat zijn held iets interessants deed.

Gebogen over of onderuitgezakt onder de tafel staren de studenten Swenson aan met net zulke doffe, half geloken ogen als de kip had, waarvan de held de geplukte kop naar zich toe draait tijdens hun keukenromance op de late avond. Maar kippen in koelkasten in buitenwijken hebben over het algemeen geen kop. Swenson neemt zich in gedachten voor dit detail later te noemen.

‘Ik snap het niet,’ zegt Carlos Ostapcek. ‘Wat voor andere verhalen over dieren?’ Carlos bijt altijd het spits af. Doordat hij bij de marine en op een tuchtschool heeft gezeten, is hij het alfamannetje, de enige student die ooit verder is geweest dan dit lokaal. Toevalligerwijs is hij de enige mannelijke student, Danny niet meegerekend.

Over welke verhalen heeft Swenson het eigenlijk? Dat kan hij zich ineens niet meer herinneren. Misschien was het een ander jaar, een totaal andere groep. Hij heeft te veel van zulke momenten: er slaat een deur achter hem dicht en zijn geest verdwijnt. Is dit een vroeg stadium van alzheimer? Hij is pas zevenenveertig. Pás zevenenveertig? Wat is er gebeurd in de seconde sinds hij even oud was als zijn studenten?

Misschien heeft hij last van de broeierige hitte, heel bizar voor eind september, El Niño die een abnormale moesson op heel Noord-Vermont dumpst. Zijn lokaal – hoog in de klokkentoren van de universiteit – is de warmste plek op de campus. En de afgelopen zomer hebben schilders de ramen dichtgeverfd. Swenson heeft geklaagd bij Gebouwen en Terreinen, maar daar hebben ze het te druk met het repareren van gaten in de trottoirs die tot rechtszaken zouden kunnen leiden.

‘Is er iets, professor Swenson?’ Claris Williams neigt haar mooie hoofd, dat deze week is gekapt in felle rijen opgerolde, oranje geverfde slakken. Iedereen, Swenson inclusief, is een beetje verliefd op en bang voor Claris, wellicht omdat ze zo’n intelligente beminlijkheid

paart aan de ijzige schoonheid van een Afrikaanse prinses die het tot supermodel heeft gebracht.

‘Waarom vraag je dat?’ zegt Swenson.

‘U kreunde,’ zegt Claris. ‘Twee keer.’

‘Er is niets.’ Swenson kreunt voor zijn groep. Dat bewijst toch dat er niets aan de hand is? ‘En als je me nog eens professor noemt, krijg je aan het eind van het semester een onvoldoende.’

Claris verstijft. Ontspan je! Het is maar een grapje! De studenten van Euston noemen hun docenten bij hun voornaam, daar betalen hun ouders Euston achtentwintigduizend dollar per jaar voor. Maar sommige jongeren kunnen zich er niet toe brengen om ‘Ted’ te zeggen, de studenten met een beurs, zoals Carlos (die het omzeilt door hem Coach te noemen), de jongeren die van een boerderij in Vermont komen, zoals Jonelle, de zwarte studenten, zoals Claris en Makeesha, studenten van wie het heel onaannemelijk is dat ze gecharmeerd zullen zijn van zijn plagende dreigementen. Zulke studenten zijn er nauwelijks op Euston, maar om een of andere reden zitten ze dit najaar allemaal in Swensons werkgroep.

Vorige week hebben ze Claris’ verhaal besproken over een meisje dat met haar moeder meegaat om het huis van een rijke vrouw schoon te maken, een griezelig overtuigend stuk dat hilarisch begon en afschuwelijk eindigde doordat het verslag deed van de chaos die de werkster aanricht terwijl ze van de ene naar de andere kamer strompelt en ondertussen goedkope wijn achteroverslaat, tot het ontzette kind haar van de trap ziet vallen.

De studenten hadden geen woord kunnen uitbrengen van gêne. Ze hadden allemaal aangenomen, net als Swenson, dat Claris’ verhaal misschien niet letterlijk waar was, maar pijnlijk dicht bij de feiten bleef. Ten slotte had Makeesha Davis, de enige andere zwarte studente, gezegd dat ze schoon genoeg had van verhalen waarin zusters altijd maar aan de drugs of de drank waren, tippelden of doodgingen.

Swenson had voor Claris gepleit. Hij had Tsjechov erbij gesleept om de groep te vertellen dat een schrijver geen beeld van een ideale wereld hoeft te schilderen, maar alleen de echte wereld moet beschrijven, zonder preken, zonder oordeel. Hoewel zijn studenten schijnt hebben aan een dode Rus die Swenson ritueel opgraaft ter ondersteuning

voor zijn waardeloze standpunten. En toch had Swenson zich louter door het noemen van Tsjechov minder alleen gevoeld, alsof er een heilige over hem waakte, die hem niet zou veroordelen vanwege het boerenbedrog om te doen alsof deze jongeren te leren was wat Swenson hun zogenaamd leerde. Tsjechov zou in zijn hart kijken en zijn oprechte verlangen zien om zijn studenten te geven wat ze graag willen hebben: talent, roem, geld en een baan.

Na de bespreking van haar verhaal was Claris nagebleven om nog even te praten. Swenson had aarzelend gezocht naar een tactvolle manier om haar te zeggen dat hij wist wat het was om autobiografisch te schrijven terwijl mensen deden of het fictie was. Zijn tweede roman was per slot van rekening... Hoe moeilijk het ook te geloven is, toch had hij pas beseft hoe pijnlijk zijn jeugd was geweest toen zijn roman daarover was verschenen en hij er in recensies over had gelezen.

Maar voor hij haar voor zich had kunnen innemen met het verhaal over zijn ellendige jeugd en zijn geweldige carrière, had Claris hem laten weten dat haar moeder rectrix is van een middelbare school. Geen dronken werkster. Nou, ze had Swenson er zonder meer in laten tuinen en de groep volkomen op het verkeerde been gezet. Had ze niet even een hint kunnen geven om de spanning te doorbreken, die zo'n niveau had bereikt dat het een opluchting was geweest om verder te gaan met Carlos' verhaal over een dromerig joch uit de Bronx dat verkikkerd is op zijn buurmeisje, een prille romance waar ruw een eind aan komt als de vriend van de held beschrijft dat hij bij de burens door het raam heeft gegluurd en heeft gezien hoe ze een Duitse herder pijp-te?

Dat was het andere verhaal over seks met dieren. Swenson heeft het zich niet verbeeld, en nu herinnert hij zich het verhaal daarvoor: dat van Jonelle Brevard over een boerin uit Vermont die hoort hoe haar man in zijn slaap maar de naam van zijn lievelingskoe blijft roepen... Drie verhalen over seks met dieren en het semester is nog maar net begonnen.

'Onder andere jouw verhaal, Carlos. Of heb ik me de Duitse herder verbeeld?'

'Oef,' zegt Carlos. 'Dat zal ik wel zijn vergeten.' De groep lacht – plaagerig, toegeeflijk. Iedereen weet waarom Carlos dat heeft verdrongen.

De bespreking van zijn verhaal was uitgelopen op een hoop geschreeuw over ziekelijke mannelijke fantasieën over vrouwelijke seksualiteit.

Deze groep komt pas vijf weken bij elkaar en heeft al gemeenschappelijke grapjes en voert felle discussies. Het is werkelijk een goede groep. Ze inspireren elkaar. Er zit meer energie in dit gedoe over bestialiteit dan in jaren van melige fictie over ongelukkig verlopen afspraakjes of kinderen van gescheiden, disfunctionele ouders die afkicken van hun cocaïneverslaving uit de jaren tachtig. Swenson zou dankbaar moeten zijn voor werk van studenten waar enige vitaliteit, enig leven in zit. Waarom blijft hij het onschuldige landschap van hun hart en ziel dan hardnekkig beschouwen als een mijnenveld waar hij zich een weg doorheen moet zoeken?

Waarom? Omdat het een mijnenveld is. Laat zijn collega's het maar eens proberen. De collega's die denken dat dit een fluitje van een cent is: geen lange teksten, geen colleges, geen tentamens die moeten worden nagekeken. De collega's die hem benijden om dit lokaal met zijn panorama van de campus – laat hen die ramen openzetten voor er een student flauwvalt. Laat hen een lesuur doorbrengen in de wetenschap dat hun carrière ervan afhangt of ze een manier vinden om over bestialiteit te praten zonder dat iemand er aanstoot aan neemt. Niet dat het onmogelijk is om een briljant verhaal te schrijven over een jongeman die troost vindt bij een kip. Een genie – laten we zeggen Tsjechov – zou een geniaal werk kunnen voortbrengen. Maar het is niet aannemelijk dat Danny dat zal doen. En als deze werkgroep doet alsof Danny zijn dode kip wel in kunst kan veranderen, zou dat een strafbaar vergrijp moeten zijn.

Het is stil geworden in het lokaal. Heeft iemand een vraag gesteld? Het begint inmiddels mogelijk te lijken dat Swenson domweg de kluts zou kunnen kwijtraken en daar zwijgend zou kunnen blijven zitten, terwijl de groep toekijkt om te zien hoe het verder gaat. Toen hij net met lesgeven begon, had hij niets meer of minder gewild dan dat de hele klas verliefd op hem werd. Nu is hij al blij als hij het uur doorkomt zonder grote psychische schade op te lopen.

'Eh.' Swenson glimlacht. 'Waar waren we? Ik moet even afwezig zijn geweest.' Het gelach van de studenten klinkt vergevensgezind.

Swenson is een van hen. Hun docenten scheikunde zijn nooit even afwezig, geven dat in elk geval niet toe. Door alcohol en drugs weten deze jongeren alles van bewustzijnsstoornissen. Overal vlugge glimlachjes die niemand uitsluiten, dan zegt Danny: 'Denk je dat we... het over mijn verhaal zouden kunnen hebben?'

'Natuurlijk. Sorry,' zegt Swenson. 'Wat vonden jullie ervan? Wat vonden jullie mooi? Wat boeide jullie?' Een lange stilte. 'Wie wil beginnen?'

Beginnen? Niemand wil hier zijn. Swenson kan het hun niet kwalijk nemen. Ze lijken op tekenfilmfiguren die vogeltjes horen kwetteren. Swenson is van huis uit quaker. Hij kan met stilte omgaan.

Ten slotte zegt Meg Ferguson: 'Ik vond het wel mooi dat het zo eerlijk toegaf dat de meeste mannen het verschil niet weten tussen vrijen met een vrouw en een dode kip neuken.'

'Tja!' zegt Swenson. 'Inderdaad. Dat is in elk geval een begin. Dank je, Meg, dat je het ijs hebt gebroken.'

Er valt geen zinnig woord over te zeggen. Swenson had gedacht dat Meg het verhaal zou zien als een weerzinwekkende verheerlijking van de fallische dominantie die zich opdringt aan een weerloze vogel.

De jongens reageren nooit rechtstreeks op Meg. Ze laten een gematigde vrouw beginnen en springen er dan bovenop. De verlegen Nancy Patrikis, die gek is op Danny Liebman, zegt: 'Daar gaat het verhaal niet over. De jongen geeft om zijn vriendin. En ze doet hem echt pijn. En dat zet hij de kip dus zeg maar betaald.'

'Ja, Meg,' zegt Carlos, 'neem dat maar van mij aan. Mannen weten heus wel het verschil tussen seks met een vrouw en seks met een kip.'

'Dat is wel te hopen, meid,' zegt Makeesha. 'Anders ziet het er slecht voor ons uit.'

'Neem me niet kwalijk,' zegt Swenson. 'Zouden we van het mannelijke gebrek aan seksueel onderscheidingsvermogen weer het spoor terug kunnen vinden naar de bespreking van Danny's verhaal?'

'Ik vond het walgelijk.' Courtney Alcott tuit haar lippen, waarvan de contouren zorgvuldig zijn aangegeven met donkerbruin en die vervolgens met lichtroze zijn ingekleurd. Courtney stamt uit een oude, invloedrijke familie uit New England. Een barbie uit Bostons duurste buitenwijk, denkt Swenson. Makeesha en Claris ergeren zich eraan

dat ze zich kleedt en opmaakt als iemand uit een zwarte achterstandswijk, een misplaatst protest tegen de frisse gezichten van de boomaanbidders op Euston.

'Walgelijk...' overpeinst Swenson. 'Zou iemand wat... specifieker kunnen zijn?'

Courtney zegt: 'Dat stuk waarin Danny het met de kip doet.'

Het ontgaat niemand dat Courtney 'Danny' zegt in plaats van 'Ryan', de naam van het personage.

'Ryan,' zegt Swenson. 'Het personage...'

'Maakt niet uit,' zegt Courtney.

'Niet "het maakt niet uit",' zegt Swenson. 'Dat doet er wel degelijk toe. Volgens mij wil Danny ons niet laten denken dat hij dat met een kip heeft gedaan.'

'Ach, hij heeft eraan gedacht om het met een kip te doen,' zegt Meg. 'Anders had hij het niet in het verhaal gezet.'

'Denken is nog niet doen.' Swenson hoort hoe hij aan een preek begint. 'Schrijvers van detectiveromans zijn nog geen moordenaars. Niet beslist. En we zijn telkens in de problemen gekomen als we aannamen dat het personage voor de schrijver staat.'

Wanneer zijn ze op die manier in de problemen gekomen? Dan herinneren ze het zich: Claris. Het meisje en de werkster. Iedereen kijkt naar Claris, die de situatie bezweert door het gesprek weer op Danny's werk terug te brengen.

'Ik... vond het wel een mooi verhaal,' zegt Claris. 'Dat laatste stuk viel me alleen rauw op mijn dak. Ik bedoel, die scène in de keuken kwam zomaar uit de lucht vallen.'

Er klinkt instemmend gemompel, net als altijd wanneer Claris iets zegt. De studenten laten zich op andere gedachten brengen door haar overtuigende chemie van intuïtie, gezag en gezond verstand. Swenson zou gewoon naar huis moeten gaan en haar moeten laten doceren.

'Wat doe je in dat geval,' zegt Swenson, 'om de laatste scène minder schokkend te maken? Het slot zal hoe dan ook... verrassend zijn. Maar het moet geloofwaardig zijn en hoort niet, zoals Claris zegt,' - hij citeert de studenten wanneer hij maar kan, want dat geeft iedereen het positieve gevoel dat ze gezamenlijk aan een groepsproject werken -

‘zomaar uit de lucht te komen vallen... Als je daadwerkelijk denkt dat het... uit de lucht komt vallen.’

Swenson kan zich ineens niet veel meer van het verhaal herinneren dan een paar weerzinwekkende bijzonderheden. Af en toe suggereert hij een ander slot voor een verhaal, waarop de studenten hem niet-begrijpend aankijken tot iemand hem vriendelijk meedeelt dat het verhaal al eindigt met de gebeurtenis die hij heeft voorgesteld. Nou ja, dan is het toch ook geen wonder dat hij daaraan heeft gedacht...

‘Ik weet het niet precies,’ zegt Nancy. ‘Misschien zou ik het karakter van de jongen veranderen, zodat we weten dat hij iemand is die tot zoiets in staat zou kunnen zijn.’

Hier kan de groep in meegaan. Dat is precies wat eraan ontbreekt. Verbind de zonderlinge kippenverkrachter met de ogenschijnlijk normale tiener van Long Island die, in het verhaal, met zijn vriendin een pizza gaat eten. Tijdens het eten vertelt ze hem dat ze een oudere man heeft ontmoet die in een Noord-Italiaanse trattoria in Manhattan werkt. Ze zegt dat die nieuwe man haar heeft uitgenodigd om bij hem thuis te komen, waar hij haar hun specialiteit zal voorzetten: polenta met champignons (‘Je houdt niet van champignons,’ zegt de held, de beste regel uit het verhaal) en biefstuk die boven een open vuur is gebakken.

‘Maak dat joch... gewelddadiger,’ oppert Meg. ‘Krijgen we de serveerster in de pizzatent te zien? Laat hij onaardig tegen de serveerster doen. Als hij dan later, wanneer hij naar huis gaat...’

Swenson werpt een blik op Danny, die er even verbijsterd uitziet als alle studenten wanneer hun werk wordt besproken en ze, om het sadistische ritueel te voltooien, niets mogen terugzeggen. Danny is de jongen uit zijn verhaal. Hij zou een serveerster nooit slecht behandelen.

‘Is dat ons standpunt over het personage?’ Swenson gooit een redingslijn uit naar de verdrinkende Danny. ‘Iemand met een gemeen trekje? Of...’

‘Moet je horen!’ zegt Nancy. ‘Stel nu eens... stel nu eens dat zijn vriendin in de pizzeria kip bestelt. Of nog beter... stel nu eens dat het bijzondere gerecht dat die oudere man haar heeft beloofd, geen biefstuk is maar... kip? Dus als dat joch later thuiskomt en... dat met

de kip doet, zet hij het eigenlijk het meisje en die oudere man betaald...’

‘Jaaa!’ zegt Carlos Ostapcek.

‘Zet hem op, meid!’ roept Makeesha.

‘Interessant,’ zegt Claris. De anderen juichen bijna. Danny grijnst en kijkt vervolgens stralend naar Nancy, die teruglacht. Danny heeft voor zijn gevoel een verhaal geschreven dat slechts enkele kleine aanpassingen behoeft om zijn geheime identiteit als geniaal werk te kunnen openbaren. Hij popelt van verlangen om terug te gaan naar zijn studentenhuus en het op zijn computer te bekijken.

Swenson vindt het een voorstel van niks. Voor de hand liggend, niet echt, voorspelbaar. Rotzooi van de middelbare school. Je bestelt geen kip in een pizzatent, je mishandelt gevogelte niet domweg omdat het in het restaurant van je rivaal op het menu staat. Maar het is altijd een hachelijke aangelegenheid wanneer de hele groep instemt met een schadelijke ‘verbetering’. Dan kan Swenson zijn mond houden of de snobistische elitaire spelbederver gaan uithangen. Wat maakt het uit dat hij de docent is? Waarom zou zijn stomme standpunt er iets toe doen? ‘Zijn jullie het hier allemaal mee eens?’ Wil iemand alsjeblieft nee zeggen?

‘Ik vind het klote,’ zegt een hoge stem ineens en ze draaien zich allemaal naar Angela Argo toe.

Angela Argo heeft geen woord in de groep gezegd sinds het begin van het semester, toen ze allemaal opgelaten het lokaal waren rondgegaan om te zeggen hoe ze heetten. Angela, mager, rossig, met neon-oranje en limoengroene banen in haar haar, een fijnbesneden gezicht met scherpe trekken en een piercing op een stuk of zes plaatsen, draagt (ondanks de hitte) een zwart leren motorjack en een arsenaal aan kettingen, halsbanden en armbanden.

De stille types maken Swenson altijd nerveus. Joost mag weten wat ze denken. Maar de metalen Angela is helemaal een bron van ergernis. Doordat ze nooit haar mond opendoet en haar commentaar beperkt tot veelzeggend en storend te zitten draaien en zuchten, is haar aanwezigheid een brandende voetzoeker die in hun midden vonken verspreidt. Swenson kan haar nauwelijks aankijken vanwege alle gezichtspiercings. Nu tikt ze met een spitse ring op de rand van de tafel.

‘Wil je zeggen, Angela, dat het... klote is om het verhaal op deze manier te herschrijven?’ vraagt Swenson, automatisch ironisch en automatisch spijtig. Stel je voor dat Angela denkt dat hij haar nadoet en ze zich weer in stilzwijgen hult.

‘En niet zo’n beetje ook,’ zegt Angela.

Exact op dat moment voelen ze de seismische trilling, de druk in het middenoor die hen enkele seconden van tevoren waarschuwt: de klokken gaan zo luiden. De klokken van Euston bevinden zich in de koepel vlak boven hen. Als ze het halfuur slaan, halverwege Swensons werkgroep, voel je het begrafenisachtige gebeier in je botten trillen. Er komt een eind aan elk gesprek. Laat de professoren die een oogje op zijn lokaal hebben – die de klokken lieflijk over de campus horen beieren – eens zien hoe ze hier elke week mee omgaan.

De studenten werpen onwillekeurig een blik op hun horloge en kijken Swenson vervolgens schaapachtig aan wat hij wil: hun docent, wiens nietige macht is overtroefd door twee kolossen van heen en weer slingerend brons. Soms glimlacht Swenson, of hij haalt zijn schouders op, of hij maakt een pistool van zijn vingers om de luidende klokken neer te schieten. Vandaag kijkt hij Angela aan, alsof hij haar op die manier daar wil houden. Zodra het stil is, wil hij dat ze verder gaat op het punt waar ze werd onderbroken en Danny ervoor behoedt – waartoe Swenson niet in staat is – zijn verhaal nog verder te verpesten. Maar hij kan niet voorspellen wat ze zal zeggen. Hij heeft nog nooit een regel gezien die ze heeft geschreven, of een standpunt van haar gehoord. Misschien zal ze Danny zeggen dat hij het verhaal moet herschrijven vanuit het perspectief van de kip. Maar ze zwemt in elk geval tegen de stroom in en kan wellicht een draaikolk veroorzaken waar Swenson in kan springen om de vloed te stoppen die Danny meesleurt om het weinige dat hij heeft te verknoeien. Zolang Swenson maar niet als enige de algemene montere stemming verziekt met zijn betweterige verklaringen... Wat wéét hij per slot van rekening helemaal? Hij heeft maar twee boeken gepubliceerd, waarvan het tweede zo is geloofd in de pers dat hij nu, tien jaar later, nog steeds wordt uitgenodigd, zij het minder vaak, om lezingen te geven en recensies te schrijven.

De klokken slaan twee keer voor elk uur. De studenten krimpen telkens ineen.

Swenson staart Angela aan, die terugstaart, geen van beiden nieuwsgierig of uitdagend, strijdlustig of verleidelijk, wat deels de reden is waarom hij haar kan aanstaren terwijl de hele groep toekijkt. Niet dat hij haar echt ziet, maar hij laat zijn net niet helemaal scherpe blik op haar rusten tot hij rusteloosheid in het lokaal bespeurt en merkt dat de klokken weer stil zijn.

‘Angela? Je vertelde ons net...?’

Angela staart naar haar handen, draait een ring aan een vinger rond, gaat dan naar een volgende ring, draait die rond, vijf gek makende vingers aan de ene hand, nog eens vijf aan de andere.

‘Ik weet het niet,’ zegt ze. ‘Ik geloof dat ik het beste – het enige goede – aan het verhaal vind dat het zo bizar en onverwacht eindigt. Daar gaat het toch om? Iedereen zou zoiets kunnen doen. Je hoeft niet gek te zijn, of door een liefde aan de dijk te worden gezet voor een kelner die Noord-Italiaanse kip opdient. Je hebt een stakker die een afspraakje heeft met een stom huppelkutje en hij gaat ellendig naar huis. En daar is die kip. En hij doet het gewoon. Mannen verbazen zichzelf altijd, doen van die krankzinnig lullige dingen hoewel ze denken dat ze niet het type zijn om zulke krankzinnig lullige dingen te doen.’

‘Neem me niet kwalijk, Angela,’ zegt Carlos. ‘De meeste mannen naaien géén kip...’

‘Geloof me maar, Carlos,’ zegt Angela duister. ‘Ik weet wat de meeste mannen graag zouden doen.’

Op grond van welk gezag zegt Angela dit? Is dit seksuele opscheperij? Swenson kan maar het beste niet eens proberen de code te ontcijferen waarin zijn studenten nu uitzenden.

‘Is hier iets aan de hand? Ontgaat me soms iets?’ Hij voelt hoe ze een gesloten front vormen om hun wereld voor hem te verbergen. Hij is de docent, zij zijn de studenten: een onderscheid dat ze graag laten vervagen om het vervolgens in geval van nood weer te laten ontstaan.

‘Laten we meteen verder gaan,’ zegt hij. ‘Ik vind dat Angela gelijk heeft. Als Danny’s verhaal niet gewoon een... psychiatrische casestudy moet worden van een vent die naar huis kan gaan om... nou ja, we weten wat hij doet. De sterkste verhalen laten ons inzien dat wij dat joch zouden kunnen zijn, hoe de wereld er door de ogen van dat joch uitziet. Hij doet het niet omdat zijn vriendinnetje kip heeft gegeten of

omdat haar nieuwe vriendje – zoals Angela zegt – Noord-Italiaanse kip opdient, maar omdat hij daar is en de kip daar is. Omstandigheden, lot, toeval. We beginnen onszelf in hem te zien, in de punten waarin hij op ons lijkt.’

Nu zijn de studenten wakker. Hij heeft zijn klas uit het vuur gesleurd, de wankele onderneming gered die ze samen overeind houden. Hij heeft hun verbetering beloofd. Hij heeft hun laten zien hoe ze het verhaal kunnen verbeteren. De meest boze en weerspannige studenten vinden dat ze waar voor hun geld hebben gekregen. En Swenson heeft hun iets gegeven, een nuttige vaardigheid, een geschenk. Zelfs als ze geen schrijver worden, is het een manier om naar de wereld te kijken, om elk medemens als een personage te zien bij wie je naar binnen kunt gaan en die je kunt begrijpen. Stuk voor stuk potentiële kippenverkrachters. Zondaars à la Dostojevski.

‘Goed.’ Swenson komt langzaam bij. Heel even verbuigen en glinsteren de randen van de dingen flauw. En daar, te midden van de kromme lijnen van een lachpaleis, zit Claris Williams hem woedend aan te kijken.

Wat zit Claris dwars? Is haar soms ontgaan dat Swenson alles zo juist op een totaal ander niveau heeft getild? O, juist. Het was Claris die heeft voorgesteld het eind van het verhaal, als een solitaire ballon, aan het begin vast te knopen. En nu heeft Swenson, met behulp van Angela, Claris niet alleen tegengesproken, maar heeft hij dat gedaan met een diepe incisie die de bedeesde microchirurgie van de werkgroep heeft overtroffen.

‘Maar ja,’ krabbelt Swenson terug, ‘niemand kan de schrijver zeggen wat hij moet doen. Danny zal zelf moeten bepalen wat voor hem werkt.’ Hij is zo blij dat hij erdoorheen is dat hij zich niet al te druk kan maken over hun onvermogen om het eens te worden over één ding dat Danny’s verhaal verder zou kunnen helpen. Hij begint zijn papieren op te bergen. De studenten doen hetzelfde. Boven het gepiep van stoelen uit roept Swenson: ‘Hé, wacht even. Wat staat er op het rooster? Wiens verhaal is volgende week aan de beurt?’

Angela Argo steekt haar hand op. Dat had hij nooit vermoed. De meeste studenten zijn geneigd de week voor hun eigen werk wordt besproken heel tactvol te zijn; ze waken ervoor dan vijanden te maken.

‘Heb je het bij je?’ vraagt Swenson. ‘We hebben een kopie nodig om het uit te delen...’

‘Nee,’ Angela fluistert bijna. ‘Het is nog niet echt af. Denk je dat ik met je kan komen praten? Als je morgen in je werkkamer bent?’

‘Maar natuurlijk!’ buldert Swenson. Als je morgen in je werkkamer bent? Hij organiseert per semester twee besprekingen per student, hoewel hij eigenlijk liever helemaal niet in zijn kamer komt. Hij zit liever thuis te schrijven. Te proberen te schrijven. Als hij in zijn kamer moet zijn, zit hij er graag na te denken. Of zich af te trekken, of interlokale gesprekken te voeren op kosten van de universiteit.

Dat kan hij natuurlijk niet tegen de groep zeggen. Hij wil dat de studenten hem royaal en vrijgevig vinden – iemand die aan hun kant staat. En zo wil hij ook zijn, zo was hij ook, toen hij net begon. Maar goed, hoe dan ook... hij staat bij Angela in het krijt omdat ze hem uit de nesten heeft geholpen, omdat ze haar steentje heeft bijgedragen om de groep af te leiden van de totale vernietiging waarop werd afgestevend.

Swenson zegt: ‘Wanneer ben ik in mijn werkkamer? Wil iemand even mijn geheugen oprispen?’

‘Morgenochtend,’ zegt Nancy Patrikis.

‘Zit ik ’s ochtends in mijn werkkamer?’ zegt Swenson. ‘Weten we dat zeker?’

‘Dat staat op de deur.’ Danny wil graag meewerken, hij is dolgelukkig dat het uur erop zit.

Er is duidelijk geen ontkomen aan. ‘Goed, Angela. Dan zie ik je om negen uur.’

‘Tot dan,’ roept Angela, die al half buiten staat, over haar schouder.

Op weg naar buiten geeft Carlos Swenson een stomp tegen zijn bovenarm en zegt: ‘Hé, Coach. Bedankt. Goeie les.’ Nancy en Danny vinden elkaar – het is net de ark van Noach. Claris en Makeesha vertrekken samen, klaarblijkelijk weer verzoend sinds Makeesha’s kritiek op het politieke standpunt in Claris’ laatste verhaal. Carlos, die vanwege een misstap in het verleden niet meer mag stemmen, met de feministe Meg, de woedende Courtney uit de hoogste kringen met de woedende boerendochter Jonelle. Iedereen in een opperbste stemming...

Een golf van voldoening drijft Swenson de deur uit en laat hem de

spiraalvormige trap van de klokkentoren praktisch af huppelen. Als hij halverwege het binnenplein is, beseft hij pas dat hij niet heeft hoeven te beginnen over het detail van de kippenkop die zijn aanvaller aankeek.

Als gewoonlijk voelt Swenson zich na afloop van de werkgroep net een onschuldige die tot levenslang was veroordeeld en zojuist strafvermindering heeft gekregen. Hij is gered, leeft, heeft gratie gekregen... in elk geval tot volgende week. Als hij haastig het binnenplein oversteekt, knalt hij bijna tegen een rondleiding op die over de campus voortkruipt. In plaats van zijn sportschoenen te ruïneren door een omtrekkende beweging over het modderige gazon te maken, loopt hij liever achter de middelbare scholieren aan die de vernedering ondergaan om hier met hun ouders te zijn.

Gelegen in het hoge noordoosten van Vermont, een uur van Montpelier, bijna honderd kilometer van Burlington en tweehonderdvier-tig van Montreal – als je wanhopig genoeg bent om bij de grens te wachten terwijl de Canadese Bereden Politie elke auto minutieus doorzoekt teneinde Canadezen te ontmoedigen de grens over te gaan om hun inkopen te doen bij de Wal-Mart – is Euston voor niemand een eerste keus. Studenten die bereid zijn zo ver te reizen naar zo'n afgelegen universiteit vol inteelt, geven de voorkeur aan Bates of Bowdoin, die beschikken over een betere reputatie, de kust van Maine en een goedkope megastore. Euston ligt heel gerieflijk midden in het uit twee blokken huizen bestaande plaatsje Euston en de van elanden vergeven wildernis waar de stichter, Elijah Euston, zoveel van hield.

Een public-relationsteam heeft Euston onlangs aangeraden zijn geïsoleerdheid te gebruiken. En dus verklaart de rondleidster – Kelly Steinsalz, die het afgelopen voorjaar fictie voor beginners heeft gevolgd – dat het gebrek aan afleiding haar helpt om zich te concentreren op haar studie. De ouders knikken. De tieners kijken chagrijnig.

Dat is precies wat ze van de universiteit verlangen. Vier jaar geconcentreerd bezig zijn!

Swenson heeft geen idee hoe Euston eruit moet zien voor iemand die er voor het eerst komt. Ze hadden er geen betere dag voor kunnen uitkiezen. Warme nevels omringen de fraaie gebouwen, de knoestige esdoorns en de nog groene gazons. Zij kunnen zich echter niet voorstellen – en Swenson wel, maar al te goed – hoe snel dit zachte groene pad zal veranderen in een bevroren witte tunnel.

‘Pardon,’ zegt Swenson. Niemand verroert zich. Ze zijn allemaal te druk bezig hun achtenswaardigheid of hun minachting uit te beelden. Aangezien hij geen kant uit kan, luistert Swenson hoe Kelly Steinsalz de visie van Elijah Euston beschrijft: een vierjarige opleiding in de geesteswetenschappen, ver van de beschaafde wereld, zou leiders kweken die in die wereld konden terugkeren om haar te veranderen. De ouders zijn zo respectvol, willen zo graag indruk maken, dat het wel lijkt of Kelly bepaalt wie er wordt toegelaten. Eén moeder vraagt verlegen: ‘Stoort het je wel eens dat de universiteit zo... klein is?’

‘Volstrekt niet,’ zegt Kelly. ‘Dat betekent dat het een gemeenschap is, dat iedereen hier thuis hoort. Bovendien is de universiteit niet klein. Maar gezellig... intiem.’

In Swensons werkgroep had Kelly het hele semester gewerkt aan een verhaal over een kribbige oude vrouw die Mabel heet en denkt dat haar ondankbare kinderen haar tachtigste verjaardag zijn vergeten. Ten slotte nodigt Mabels buurvrouw, Agnes, haar uit voor een naargeestig diner voor twee in het plaatselijke restaurantje – dat een surpriseparty blijkt te zijn waar Mabels hele clan bij aanwezig is.

Kelly heeft het stuk wel twaalf keer herschreven. In elk volgend stadium vond Swenson ‘Mabels feest’ nog moeilijker te pruimen, denkt hij nu, dan het meest choquerende verslag van seks met een dode kip. Begin over sentimentaliteit en ze denken dat ze geen gevoelens van je mogen hebben. Hij had zich er niet toe kunnen brengen Kelly te vertellen dat revisies niet zouden helpen. Maar ze was niet gek. Ze snapte het en had ten slotte willen weten waarom ze geen verhaal met een positieve afloop kon schrijven in plaats van die dingen waar Swenson van hield: saaie, deprimerende Russische rotzooi over suïcidale mislukkingen.

Kelly legt uit dat Elijah Euston de Euston Academy heeft gesticht om zijn zes zonen en zeven dochters (één vader fluit) op te leiden, maar ze laat het droevige verhaal van Elijahs vloek weg: drie dochters zijn overleden aan difterie, twee andere hebben zelfmoord gepleegd. Kelly beschrijft de tradities van de universiteit, maar niet het wijdverbreide geloof dat de dochters van de stichter over de campus spoken, geesten met een voorliefde voor de zielen van nog niet afgestudeerde vrouwen.

Kelly praat evenmin over het onrustbarend hoge aantal studentes dat de universiteit voortijdig verlaat, de bron van een ander eigenaardig gebruik: elk voorjaar luiden de meiden uit het laatste jaar de universiteitsklokken om te vieren dat ze het hebben gehaald. Dat is allemaal een punt geworden waarop wordt gehamerd door de Faculty-Student Women’s Alliance, die wil weten waarom Euston zo’n ‘onveilige’ plek voor vrouwen is dat zoveel van hen ermee ophouden voor ze zijn afgestudeerd. Onveilig? Het is geen kwestie van veiligheid. De vrouwen zijn gewoon slimmer, hebben sneller door dat ze het geld van hun ouders verspillen in deze godverlaten uithoek.

‘Uit de weg! Uit de weg!’ roept Swenson en de groep verspreidt zich.

‘O, dag, professor Swenson!’ zegt Kelly. ‘Dit is professor Swenson. Onze docerende schrijver. U hebt vast allemaal zijn boek gelezen, dat heet...?’

Swenson knikt beleefd maar verkiest niet te blijven wachten om te kijken of ze het zich herinnert. Hij passeert Mather Hall, het met kantelen gesierde, brandgevaarlijke victoriaanse gebouw waarin zijn werkkamer zich bevindt en dat gelegen is op de plek van het meer dat Elijah Euston heeft drooggelegd nadat een van zijn dochters zich in de duistere diepten ervan had verdrongen. Hij blijft doorlopen tot hij bij de ziekenboeg komt, een kleine prefabbungalow met een keurig dak van houtspanen en een geïsoleerde ligging ten opzichte van de collegezalen en de studentenhuizen.

Een bel kondigt Swensons komst aan in de verlaten wachtkamer. Hij neemt plaats in een plastic kuipstoel onder een poster van een pronte blonde cheerleader die nooit had gedacht dat ze hivpositief zou kunnen worden. Er is niemand bij de receptie. Is Sherrie soms achter bij een patiënt? Swenson zou blij moeten zijn met deze verloren

tijd. Als hij de vrouwenbladen in het rek doorbladerde, zou hij te weten komen hoe belangrijk het is om tussendoor een moment van rust te hebben. Hij schraapt zijn keel, schuift met de stoelpoten... Goed, laten we eens iets snellers proberen.

‘Zuster!’ roept hij. ‘Alstublieft! Ik heb hulp nodig!’

Sherrie komt de kamer binnenvliegen, terwijl ze haar handen door de wirwar van haar donkere, krullende haar trekt. Na al die tijd is Swenson nog steeds onder de indruk van de onbesuisde, enigszins ruige schoonheid van zijn vrouw, een kenmerk dat ze gemeen heeft met de actrices die pure levenskracht uitbraken over alle naoorlogse Italiaanse films. Hij houdt van de rimpel die de tijd tussen haar wenkbrauwen heeft gegraven, van de levendige beweeglijkheid van haar gelaatstreken, die haar uitdrukking binnen enkele seconden laat overgaan van schrik naar verwarring naar toegeeflijkheid en een net niet oprechte lach.

‘Jezus, Ted,’ zegt ze. ‘Ik hoorde hier een kerel om hulp roepen. Het duurde een paar seconden voor ik doorhad dat jij het was.’

‘Hoe wist je dat ik geen hulp nodig had?’

‘Instinct,’ zegt Sherrie. ‘Twintig jaar ervaring.’

‘Eénentwintig,’ zegt Swenson.

‘Dan heb ik hulp nodig,’ zegt Sherrie. ‘Ben ik al zo lang getrouwd met een zak die alleen maar zo gilt om aandacht te krijgen? Jezus, Ted, kijk niet zo verlekkerd.’

Dit zijn de genoegens van de intimiteit: hij kan zo lang kijken als hij wil. Gezien het huidige politieke klimaat kun je maar beter met wederzijds goedvinden binnen het huwelijk met een vrouw naar bed gaan voor je het risico neemt haar zo aan te staren. Sherries uniform, een witte jas over een blauwe spijkerbroek en een zwart T-shirt, bezorgt wellicht niet elke man de eerste Pavlovprikkeling van een stijve, maar Swenson lijkt er duidelijk op te reageren.

‘Ik geloof dat me iets mankeert, zuster,’ zegt hij.

Dat waren de eerste woorden die hij ooit tegen haar heeft gezegd. De ochtend waarop ze elkaar hebben leren kennen – dat was in New York – was hij opgestaan en gevallen, nog twee keer gevallen tijdens het aankleden, de deur uit gegaan om koffie te drinken en de stoep was hem tegemoet gekomen. Onmiskbaar een hersentumor. Hij had ge-

wacht tot hij nog een keer was gevallen voor hij naar het St. Vincent’s was gegaan.

De wachtkamer van de spoedeisende hulp zat niet vol. De verpleegkundige – dat wil zeggen Sherrie – bracht hem naar de dokter, die nagenoeg buiten zinnen was omdat de patiënt vlak voor hem Sarah Vaughn was geweest. De dokter wilde over Sarahs keelontsteking praten en niet over dat wat Swensons middenoorontsteking bleek te zijn. Swenson bedankte hem, stond op en sloeg tegen de grond. Hij was wakker geworden met Sherries vingers op zijn pols, en daar waren ze sindsdien blijven liggen. Dat zei hij altijd als hij dit verhaal vertelde, wat nauwelijks nog gebeurt aangezien ze geen nieuwe mensen meer leren kennen die het nog niet hebben gehoord. En dan zei Sherrie steevast: ‘Ik had moeten weten dat ik niet verliefd moest worden op een man die al buiten westen was.’

Dit had tijdens universiteitsdiners op Euston altijd een gecompliceerd moment van stilte tot gevolg gehad. Sherrie maakte natuurlijk een grapje. Dat snapten de anderen gewoon niet. Swenson genoot van die momenten, waardoor hij het gevoel had dat Sherrie en hij nog steeds gevaarlijke buitenstaanders waren en niets gemeen hadden met deze sullen en hun slaafse vrouwen, die de taboulésalade op tafel zetten. Na de geboorte van Ruby hadden Sherrie en hij nog steeds vastgehouden aan het idee dat ze rebellen waren, medeplichtigen die op de Halloweenfeestjes van de peuterklas en op ouderavonden voor respectabele burgers doorgingen. Maar later was het wat... afgezakt. Hij weet dat Sherrie het hem verwijt dat Ruby nauwelijks meer met hen heeft gesproken sinds ze vorig jaar september is gaan studeren.

Sherrie werpt een blik uit het raam om te kijken of er soms iemand aankomt. Dan zegt ze. ‘Laat me maar even kijken. Wilt u alstublieft meekomen?’

Swenson volgt haar door een gang naar een behandelkamer. Ze doet de deur achter hen dicht en gaat op de rand van een brancard zitten. Swenson staat tussen haar benen en kust haar. Ze glijdt naar beneden, zodat ze staat. Hij beweegt zijn heupen tegen die van haar tot Sherrie een hand schrap zet tegen zijn schouder en hij flauw wankeled achteruitstapt.

Sherrie zegt: ‘Wat denk je dat het voor gevolgen voor onze carrière

zou hebben als we werden betrappt terwijl we seks hadden in de ziekenboeg?’

Maar dat zal niet gebeuren. Dit is gewoon een soort primitieve begroeting, een bevestiging dat ze elkaar kennen, niet zozeer echte begeerte als wel een verlangen om hun lichaamstemperatuur te verhogen na een lange lome dag.

‘We zouden kunnen beweren dat het therapeutisch is,’ zegt Swenson. ‘Dat het een zuiver medische aangelegenheid is. Maar goed, we zouden elkaar hier suf kunnen neuken zonder dat iemand ons ooit zou horen.’

‘O ja?’ zegt Sherrie. ‘Luister maar eens.’

In de kamer ernaast is iemand aan het overgeven. Elke heftige uitbarsting van kokhalzende geluiden sterft weg in een kreun. Als het geluid ophoudt, hoort Swenson vloeistof klateren, nog meer gekokhals, dan nog meer geklater. Niet echt een lustopwekkend geluid. Hij doet een stapje bij Sherrie vandaan.

‘Geweldig,’ zegt Swenson. ‘Fijn dat je me daar even op attendeert.’

‘Buikgriep,’ zegt Sherrie. ‘Akelig. Lang niet zo erg als het klinkt. Kun je je dat voorstellen, Ted? Die kinderen komen hierheen om te kotsen. Toen wij hun leeftijd hadden, wisten we tenminste dat we moesten wegkruipen en een hol moesten graven om in ons eentje over te geven. Niemand ging naar de ziekenboeg, of we moesten een overdosis lsd hebben gehad en groene slangen langs onze benen omhoog zien kruipen.’

‘Een zware dag?’ zegt Swenson op zijn hoede. Er moet iets zijn gebeurd. Sherrie leeft altijd mee – in elk geval met de studenten. Hij heeft haar om vier uur ’s nachts naar de ziekenboeg gereden voor urgente hartproblemen die angstaanvallen van een eerstejaars bleken te zijn. Of voor de werkelijk angstaanjagende maar nog niet fatale gevolgen van zwaar zuipen. Ze is voor iedereen even geduldig, behalve voor de chagrijnige hypochonders van de wetenschappelijke staf die haar als een ondergeschikte behandelen en haar verwijten dat ze niet bevoegd is om recepten voor antidepressiva uit te schrijven. Desondanks luistert ze, zonder ooit geïrriteerd te lijken. Maar sinds het begin van dit semester kan Sherrie minder hebben van de atletische lacrossejongens die onder tentamens proberen uit te komen, het watje dat

zijn vinger heeft bezeerd bij het ballen en gips tot aan zijn elleboog wil hebben. Tegenover die studenten is ze heel zakelijk, zuster Ratchet in plaats van mam.

‘Laten we maken dat we hier weggkomen,’ zegt Swenson. ‘Laten we naar huis gaan en onder de wol kruipen.’

‘Jezus, Ted,’ zegt Sherrie. ‘We kunnen niet naar huis. We hebben vanmiddag die vergadering. Dat weet je best.’

Dat wist hij niet. Of misschien toch wel. Misschien heeft hij het geweten en is hij het weer vergeten. Hij wilde dat Sherrie niet zo geërgerd klonk, alsof hij een hulpeloos, onverantwoordelijk... kind is. Hij wilde dat ze meer geduld had met zijn kleine vlagen van vergeetachtigheid. Wie kan het hem nou kwalijk nemen dat hij is vergeten dat al het personeel, al dan niet wetenschappelijk, is gevraagd – is gedwongen – een vergadering bij te wonen om Eustons beleid ten aanzien van ongewenste intimiteiten door te nemen?

Euston volgt al het hele semester bezorgd een zaak die op dit moment speelt op de Universiteit van Vermont, waar Ruby op zit en waar een professor het afgelopen voorjaar bij kunstgeschiedenis een dia heeft laten zien: een klassiek Grieks beeld van een vrouwelijk naakt. Hij had één medeklinker geuit. ‘Mmm.’ Dat ‘Mmm’ heeft zich regelrecht tegen hem gekeerd. De studenten beschuldigden hem van wel lustig gedrag. Hij zei dat hij een onderbuikreactie op kunst had geuit. ‘Mmm’ ging volgens hem over het schoonheidsgevoel, niet over de genitaliën. Zij voerden aan dat ze zich door hem slecht op hun gemak hadden gevoeld. Daar kon niemand iets tegen inbrengen. Hij had het woord genitaliën niet moeten gebruiken, zeker niet om zichzelf te verdedigen. De man was geschorst zonder behoud van salaris en vocht zijn zaak voor de rechter uit.

Er wordt bedeesd op de deur geklopt. Ongetwijfeld het brakende kind. Sherrie kwinkleert: ‘Binnen’, en als ze zich omdraaien, zien ze Arlene Shurley, in het glimmende witte safaripak van haar uniform. Arlene is een Vermonter uit de buurt, een weduwe en grootmoeder, wier levenslange onzekerheid in haar bevende stem naar buiten sijpelt en voortdurend dreigt met tranen. Als ze dienst heeft en Sherrie ’s avonds laat opbelt, slaat hun hart door haar toon soms een slag over. Er moet iemand zijn overleden!

‘Jeetje, wat is het mooi buiten,’ zegt Arlene sentimenteel. ‘Dan moet je er wel aan denken hoe snel al die kleuren zullen zijn verdwenen en hoe lang de winter duurt...’

Dat is in wezen wat Swenson had gedacht toen hij achter de rondleiding aan over de campus had gelopen, maar het maakt hem woedend als hij het van Arlene hoort.

‘In dat geval,’ zegt hij, ‘zou je het buiten moeten vieren, Arlene. Maak er wat van zolang het nog gaat.’

Arlene glimlacht en maakt tegelijkertijd een mauwend geluidje. Staat Swenson te flirten of steekt hij de draak met haar? Hij zou het eerlijk niet kunnen zeggen. Woorden schieten op eigen kracht zijn mond uit. Ik moet naar een exorcist, zuster.

Sherrie pakt Arlenes arm en ondersteunt de bleke knoest van haar elleboog. Ze zegt: ‘We zijn al laat voor de vergadering. Bel me als je me nodig hebt, liefje. Aarzel geen moment.’

Sherrie en Swenson steken de parkeerplaats over naar zijn vijf jaar oude Accord. Ze weten dat het een milieumisdrijf is om over de campus te rijden, maar ze willen kunnen ontsnappen zodra de bijeenkomst voorbij is. Sherries Civic staat te verkommen in de garage in Euston, gevelde door een kwakkelende computerchip waardoor de motor het af en toe niet doet, maar nooit in het bijzijn van de monteur.

‘Wat was er met je auto?’ vraagt Swenson als hij de parkeerplaats verlaat.

Sherrie zegt: ‘Volgens de jongens van de garage verkeert hij in een ontkennende fase. Ze kunnen hem pas helpen om beter te worden als hij toegeeft dat hij een probleem heeft. Over problemen gesproken... waarom deed je dat? Waarom haalde je zo uit naar Arlene?’

‘Sorry,’ zegt Swenson. ‘Zomaar. Vandaag heb ik de heerlijke taak gehad het verhaal van een student te behandelen dat eindigt met een jongen die seks heeft met een kip.’

‘Vond de kip het leuk?’

‘De kip was dood,’ zegt Swenson.

‘Jammer voor de kip,’ zegt Sherrie. ‘Of misschien maar goed ook. En, hoe ging het?’

‘Het ging. We zijn erdoorheen gekomen zonder dat ik iets heb gezegd waardoor de Faculty-Student Women’s Alliance vannacht haar

bivak bij mij op de stoep hoeft op te slaan. Ik heb nog steeds werk. Ge-loof ik.’

Inmiddels naderen ze de kapel, waar rector Francis Bentham voor zover zij weten de gemeenschap al meedeelt dat de klassikale behandeling van een verhaal over seks met pluimvee reden voor automatisch ontslag is.

Kennelijk zijn ze nog op tijd. Enkele verstokte rokers – uiteraard met een vaste aanstelling – hangen voor de deur rond. Als Swenson parkeert, trekken ze net aan hun sigaret tot ze de filter bereiken en schieten hem nog smeulend op het pad weg. Swenson en Sherrie lopen hand in hand achter de rokers aan naar binnen en vinden een plaats op de achterste rij, wat enig gestommel veroorzaakt als het net stil begint te worden.

‘Kan ik je zonnebril lenen?’ fluistert Swenson.

‘Hou je in,’ zegt Sherrie.

Hoewel Swenson zo onderuitgezakt zit dat zijn tenen bijna de haken van de vrouw voor hem raken, heeft hij nog steeds zicht. De hele klik is er: van de gespannen, bleekzuchtige beginnende docenten tot zijn eigen grijze generatie en zelfs de professoren die al met emeritaat zijn. Ze zijn allemaal gehoorzaam samengedromd in de sobere kapel, waar dominee Jonathan Edwards enkele eeuwen geleden op zijn ronde langs het hellevuur, tijdens de zondaars-in-handen-van-een-wraakgierige-Godtoer, zijn toehoorders doodsbang heeft gemaakt met beschrijvingen van de verdoemden die in de vlammen werden geworpen en gillend tot as werden geroosterd. Ter herinnering aan die gelegenheid kijkt een glimmend portret van Edwards vanaf de kapelmuur dreigend toe, gluurt over de schouder van rector Francis Bentham, die, als hij opstaat om naar de kathedraal te gaan, even een blik op het schilderij achter zich werpt en een kleine huivering veinst wanneer hij erlangs sluipt. De wetenschappelijke en administratieve staf giechelt, flikflooïend.

‘Klootzak,’ sist Swenson.

De vrouw voor hen draait zich om.

‘Koest,’ zegt Sherrie.

Zoals Swenson al had vermoed door de omgekeerde kom van grijs haar en de gespannen, gegriefde schouders, is het Lauren Healy van

Engelse taal- en letterkunde, gespecialiseerd in de feministische misinterpretatie van de literatuur en de tijdelijke voorzitter van de Faculty-Student Women's Alliance. Swenson en Lauren wendden altijd een kille collegialiteit voor, maar om redenen die hij niet kan doorgronden – een testosteronallergie, vermoedt hij – kan Lauren hem niet luchten.

‘Hallo, Lauren!’ zegt Swenson.

‘Dag, Ted,’ zegt Lauren geluidloos, waardoor ze hen weer naar voren en op het midden richt.

Door zijn keurige blazer, gesteven streepjesoverhemd, parmantige bordeauxrode vlinderdasje en zijn porseleinblauwe ogen die glinsteren achter de goudomrande schotels van zijn bril, lijkt rector Bentham op een bestraffende kinderarts die uit Engeland is gehaald om de ruwe Amerikaanse jeugd te genezen van haar slechte gedrag. De rector is zes jaar geleden aangenomen tijdens een vlaag van zelfhaat jegens de eigen gemeenschap; hij had zelfs tijdens zijn sollicitatiebezoek aan Euston geen geheim gemaakt van zijn natuurlijke, aan Oxford en Cambridge te danken superioriteit ten opzichte van deze aandoenlijke maar hopeloos naïeve koloniale imbecielen.

Bentham grijpt het spreekgestoelte met beide handen vast en buigt voorover alsof hij het wil kussen, waarna hij rechtop gaat staan, een papier boven zijn hoofd laat ritselen en zegt: ‘Beste vrienden en collega's, hier heb ik een kopie van het beleid van Euston College ten aanzien van ongewenste intimiteiten.’ Hij glimlacht om dit vreselijk vermakelijke symptoom van hun kater ten gevolge van de puriteinse onderdrukking en roept tegelijkertijd een beeld op van de enigszins perverse bovenmeester die hen er zo dadelijk bij de geringste overtreding met een rietje van langs zal geven. ‘Je treft dit papier elk jaar in september in je postvakje aan... samen met de laatste gegevens over de ziektekostenverzekering en de openingstijden van de kantine. Wat allemaal regelrecht in de prullenbak verdwijnt.’

Het personeel gniffelt schuld bewust en voldaan. Wat kent pappie hen toch goed.

‘Dat weet ik omdat ik het weggooi, ongelezen. Hoewel het mijn onaangename plicht is het te schrijven. Door de huidige tijdgeest – iedereen weet van de groteske toestanden op de Universiteit van Ver-

mont, we hoeven het geruchtencircuit niet verder te voeden – dient men evenwel te begrijpen dat de... spelregels totaal zijn veranderd. Daarom leek het me goed er even wat tijd voor uit te trekken om dit samen door te nemen.’

Er stijgt flauw gekreun op in de ruimte, het gedweë protest van het personeel. Hun rector erkent hun gevoelens en gaat vervolgens over tot de orde van de dag.

Sherrie fluistert in Swensons oor: ‘Hierdoor kan de universiteit zeggen dat we zijn gewaarschuwd als ze wordt aangeklaagd.’

Natuurlijk, typisch Sherrie om dat meteen door te hebben, zonder zinloze overpeinzingen over het Britse culturele imperialisme en de puriteinse morele ballast. Sherrie weet dat het eenvoudiger is, het gaat om een vrijwaring. De universiteit is net zo bang voor rechtszaken als Jonathan Edwards voor het hellevuur. Eén duur proces zou Euston – met zijn schrikbarende lage inkomsten op grond van schenkingen – in de afgrond kunnen storten.

‘Eén,’ leest Francis Bentham met zijn ironische bariton. ‘Geen enkel lid van de wetenschappelijke staf van Euston College zal een seksuele verhouding hebben met een huidige of voormalige student noch seksuele gunsten verhandelen voor academische vorderingen.’

Goed. Daar kunnen ze het mee eens zijn, mits het niet met terugwerkende kracht in werking treedt. Vroeger waren studerende liefjes een extraatje dat bij de baan hoorde. Maar van deze duidelijke verboden – even simpel en moeilijk te gehoorzamen als de tien geboden – is Bentham al verder gegaan naar het wazige terrein van de vijandige werkplek, de intimiderende sfeer. Maakt niet uit. Net als bij het gehoor van Jonathan Edwards dwalen Benthams toehoorders af van het onderwerp van de massale vergelding naar het pikantere punt van ieders geheime zonde en de kans dat die aan het licht zal komen.

Het puritanisme is nog lang niet dood. Goddank voor verdringing. Wat zou er gebeuren als er iemand opstond om te zeggen wat zo velen van hen denken, namelijk dat de dáád van het lesgeven iets erotisch heeft, al die informatie die heen en weer stroomt als een soort... lichaamschap. Genesis herleidt seks toch tot die eerste beet in een appel, niet de vrucht van een willekeurige boom, maar van de boom der kennis?

De aantrekkingskracht tussen docent en student is een beroepsrisico. In de loop der jaren zijn heel veel meisjes gek geweest op Swenson. Hij schildert het niet mooier af dan het was. Het zit ingebouwd in het systeem. Desondanks is hun belangstelling vleidend, wat op zich weer aantrekkelijk is, en daardoor was hun aandacht soms beantwoord op uitermate onschuldige manieren. Wat maakte het uit als hij het werk van juffrouw A. als eerste corrigeerde, of keek of juffrouw B. zijn grapje had begrepen? Over het algemeen werkten die studentes harder en leerden ze meer. En die vluchtige... vormen van genegenheid waren nooit verder gegaan. Swenson hoort heilig te worden verklaard. Hij is Sint-Swenson van Euston!

Hoe moeilijk iedereen, hijzelf inclusief, het misschien ook kan geloven, hij heeft hier twintig jaar lesgegeven zonder ooit één keer met een studente naar bed te zijn geweest. Hij houdt van Sherrie. Hij wil zijn huwelijk in stand houden. Hij is altijd... verlegen geweest ten opzichte van vrouwen. En hij heeft evenmin de rector nodig om hem te wijzen op de morele implicaties van het machtsverschil tussen docent en student. Daardoor is het hem gelukt die... hachelijke momenten door te komen met behulp van literair gepraat. Elk vriendelijk, formeel kletspraatje in zijn hoedanigheid van professor wierp een barrière op tussen hem en de problematisch aantrekkelijke studente tot ze er geen van beiden meer aan konden beginnen die beschermende scheiding te slechten. Tegen die tijd was het te laat, te gênant en te griezelig om elkaar op een andere manier te zien – als man en vrouw bijvoorbeeld.

Hij kan zich amper hun namen herinneren, wat bewijst dat ze van geen enkel belang zijn geweest, het niet waard waren om zijn baan voor op het spel te zetten, het absoluut niet waard waren dat hij hier nu zou zitten zweten uit angst dat een of andere misnoegde idioot uit zijn verleden zou opstaan om haar eeuwige schande bekend te maken: ze had in ruil voor seks met hem een tien voor fictie voor beginners gekregen. Maar Bentham zegt dat er niets hóéft te gebeuren. Elke vonk kan de lont in het kruitvat van de strijd tussen de seksen aansteken. Het is het beste om studentes maar niet aan te kijken en geen hand te geven. Elk lokaal is een leeuwenkuil, elke docent een Daniël. En Swensons taak eist van hem dat hij elke dinsdagmiddag iemands verhaal bespreekt over incest in het gezin, klungelige seks tussen tieners of de

eerste pijpervaring van een jongen of een meisje, en wel met de meest hypergevoelige en minst evenwichtige studenten van de universiteit, van wie sommigen hem domweg minachten om redenen die hij slechts kan vermoeden: hij is de docent en zij niet, of hij lijkt op iemands vader.

Stilte. Een lange stilte. Rector Bentham werpt een quasiverlegen blik op het portret van Jonathan Edwards, grijnst vervolgens zijn tanden bloot naar het publiek en zegt: 'In tegenstelling tot jullie eminenten voorvader ben ik er niet op uit jullie bang te maken. Maar jullie moeten weten dat we in oorlog zijn, voor het geval wij, de arme kolonisten... in een hinderlaag worden gelokt. Bepaalde mensen zijn duidelijk nog altijd bezig met een heksenjacht en schromen niet iemand op de brandstapel te brengen vanwege de zonde dat hij bij de verkeerde Griekse torso een smakkend geluid heeft gemaakt. Nou ja, prima. Einde preek. Ik ben er trouwens niet bang voor dat zoiets zich hier op Euston zal voordoen.'

Dit zet van lieverlee een domper op de stemming in de kapel, alsof Bentham een dodelijke nieuwe epidemie heeft beschreven die haar slachtoffers willekeurig kiest, alsof hij hier is gekomen om het slechte nieuws te brengen dat een boze God hun ellendige mierenhoop in de fik zal steken. Dan begint iedereen, onverklaarbaar genoeg, te applaudisseren.

Swenson en Sherrie maken dat ze weggelopen voor ze verzeild kunnen raken in het drijfzand van gesprekken met collega's. Maar tegen de tijd dat ze hun auto hebben gevonden, staan de sombere professoren al in groepjes voor de kapel. Nu ligt het voor de hand dat ze met opsattend grind als hagelkorrels van de parkeerplaats wegscheuren, waarbij ze die mistroostige groepjes uiteenjagen. Maar Sherrie moet eerst haar gezicht inspecteren in Swensons achteruitkijkspiegel.

'Jezus,' zegt ze. 'Een joekel van een pukkel midden op mijn voorhoofd. Telkens wanneer Bentham zijn mond opendeed, voelde ik hem gewoon groter worden. Moet je zien, Ted. Hier. Zie je wel?'

'Ik zie niets,' zegt Swenson.

'Je kijkt niet,' zegt Sherrie.

Na het verlaten van de parkeerplaats volgt hij een slingerende weg over de campus, hobbelt over de verkeersdrempels en kruipt door het

toegangshek en langs de twee blokken huizen die het snoezige centrum van Euston vormen. Dan pas, niet eerder, geeft hij gas en bingo, ze zijn vrij – o, de mystieke vervoering om er in de auto vandoor te gaan!

Wat voelt hij zich machtig en veilig om Sherrie naast zich te hebben, samen ingekapseld te zijn terwijl de wereld langsglijdt. Goed, maar een klein stukje van de wereld. Prima. Mag niet hinderen. Dat is ook best. Wat geeft het dat het zo'n herfstavond is die akelig snel het donzige donkere doek laat vallen waarachter de natuur er de hele nacht aan kan werken om het landschap te vriesdrogen? Wat geeft het dat hij het ritje zo goed kent dat de diverse uitzichten – zoals de hemel die uitdijt nadat je de tweede bocht hebt genomen, en zich zo ver uitstrekt dat de zwarte tanden van de bergen zichtbaar worden – de uitzichten die hem ooit in vervoering hebben gebracht, nu dreigend en benauwend zijn gaan lijken? Hij kan zich niet voorstellen dat hij ooit in vervoering is geraakt door de aanblik van die bergen, hoewel hij vermoedelijk aan de voet daarvan zal worden begraven.

Van de grond stijgt een lichte mist op, die het plattelandswaarenhuis gelukkig laat vervagen, het mekka vol vliegenpoepjes waar hij vroeger na schooltijd met Ruby een ijsje was gaan eten. Hij is dankbaar voor de mist, die de rotzooi op het erf van de Turners verzacht, de verroeste vrachtwagens, de kapotte koelkasten waar ondanks het wettelijke verbod de deur nog in zit, een uitnodiging aan buurkinderen om erin te kruipen en te stikken. Hij is zelfs blij met de toenemende duisternis die hem scheidt van Sherrie, die hem ommuurt in een ruit van eenzaamheid waarin hij het feit onder ogen kan zien dat hij tijdens de vergadering in werkelijkheid niet werd gedeprimeerd door Bentham of zijn collega's, noch door de spartaanse Founders Chapel, noch door al dat zelfrespect van de Pilgrim Fathers en zelfs niet door de schok om te ontdekken dat hij al zoveel lange jaren was gestrand in het centrum van het stenen hart van het puriteinse New England.

Nee, wat hem werkelijk dwarszit – en wat hij nauwelijks tegenover zichzelf kan toegeven, als hij niet door het halfduister had gereden, had hij zich deze gedachte nooit veroorloofd – is dat hij te stom, te beedeerd of te bang is geweest om met die studentes naar bed te gaan. Wat probeerde hij precies te bewijzen? Illustreerde hij een principe, maak-

te hij een moreel standpunt duidelijk? Het gaat erom dat hij Sherrie aanbidt, altijd heeft aanbeden. Hij zou haar nooit pijn doen. En nu, als speciale beloning omdat hij zo'n brave echtgenoot, in alle opzichten zo'n brave kerel is geweest, smaakt hij de kille voldoening dat hij zijn verheven zelfverloochening bijna tot in het graf heeft meegenomen. Want nu is het allemaal voorbij. Hij is te oud. Dat heeft hij allemaal ver achter zich gelaten.

Hij heeft terecht gedaan wat hij heeft gedaan. Of niet gedaan wat hij niet heeft gedaan. In het donker zoekt hij tastend naar Sherries hand. Haar vingers vlechten zich tussen de zijne door.

'Waarom zucht je zo?' zegt Sherrie.

'Zuchtte ik?' zegt Swenson. 'Ik dacht eraan dat ik iets aan die kies moet laten doen.' Hij draait zich naar haar toe en wijs er met zijn tong naar.

'Zal ik de tandarts bellen?' zegt ze.

'Nee, dank je,' zegt hij. 'Dat doe ik zelf wel.'

Zijn huwelijk betekent alles voor hem. Dat zou hij in zijn verbeelding aan de bewonderende studentes vertellen als het ooit zover zou komen – wat nooit is gebeurd.

Sherrie zegt: 'Mijn leven zal er beslist een stuk eenvoudiger door worden.'

In een betere stemming zou hij hebben genoten van de intimiteit waardoor zijn vrouw zonder enige inleiding of verklaring een oud gesprek kan voortzetten of een nieuw gesprek kan beginnen. Op dit moment ergert het hem. Waarom kan Sherrie niet zeggen wat ze bedoelt? Omdat hij weet wat ze bedoelt. Het hoort bij haar taak om studenten in nood bij te staan, en als dit beleid ten aanzien van ongewenste intimiteiten ingeburgerd raakt, zal ze minder studentes te zien krijgen die helemaal over hun toeren zijn geraakt door de Romeo's uit de wetenschappelijke staf. Sherrie beschikt over genoeg informatie om de hele universiteit te gronde te richten, maar ze is opmerkelijk discreet en tolerant ten aanzien van wat ze in de ziekenboeg ziet. Ze zou niet discreet en tolerant zijn als Swenson met een studente naar bed ging. Vroeger was ze er prat op gegaan dat ze van beide kanten van de familie van Sicilië kwam, uit dorpen waar afdwalende echtgenoten stelselmatig door de ooms en broers van de onbillijk behandelde vrouw

van een bergtop werden gegooid. Ze zei altijd dat als hij haar bedroog, ze eerst zou scheiden en ze hem vervolgens zou opsporen om hem te doden. Dat ze al in geen jaren meer de moeite heeft genomen om dat te zeggen, deprimeert hem nog meer.

‘Bof jij even.’ Hij voelt Sherrie in het donker verstrakken.

‘Pardon,’ zegt ze. ‘Wat heb ik gedaan?’

‘Ik ben bekaf,’ mompelt Swenson.

‘Ja, nou, ik ook,’ zegt Sherrie. ‘Het is ongelooflijk op wat voor nachtmerries ik vandaag in de ziekenboeg ben gestuit.’

Swenson hoort nu te vragen: wat voor nachtmerries? Maar daar heeft hij geen zin in.

‘Weet je,’ zegt Sherrie na een tijdje, ‘jij kunt je ontspannen. Niemand zal je ontslaan omdat je colleges geeft over schunnige verhalen van studenten.’

Hoe waagt ze het de gruwelen te onderschatten waarmee hij dagelijks wordt geconfronteerd! Hij zou haar wel eens dat lokaal willen zien binnengaan om te liegen over wat háár het dierbaarst is, om vervolgens in háár hol terug te kruipen en te proberen aan háár roman te werken. Terwijl hij besluit of hij iets van deze vijandige dingen zal zeggen, wat tot dagen van gekibbel zou kunnen leiden, wordt de mist dikker, waardoor hij op de weg moet letten.

Sherrie zoekt naar een cassette en stopt die in de recorder. ‘Wake me, shake me, don’t let me sleep too long’. De Dixie Hummingbirds. Schitterend. Daar gaat de vredige stilte. Sherrie luistert al een tijd naar gospel, wat Swenson meestal prettig vindt. Toen hij van de zomer over de landelijke wegen had gereden, had hij het geluid hard gezet en de auto gevuld met prachtige stemmen die auditie deden voor het engelenkoor.

Nu zegt hij: ‘Ik heb de pest aan dat nummer. Daardoor wil ik de auto aan de kant zetten en in de afwateringsgeul neerknielen om Jezus als mijn persoonlijke heiland te aanvaarden. Bovendien benijd ik de gelukkige klootzakken die dat geloven.’

‘Hé.’ Sherrie steekt haar hand op. ‘Je moet mij niet de schuld geven. Ik heb alleen maar wat muziek opgezet.’

Wek me? Schud me door elkaar? Zijn de Dixie Hummingbirds echt bang dat ze door het laatste oordeel heen zullen slapen? Hier op aarde

balanceren Swenson en Sherrie tussen helse verwijten en louterend stilzwijgen dat voor vriendelijke kameraadschap moet doorgaan.

Sherrie zet het bandje uit.

‘Het spijt me,’ zegt Swenson. ‘Luister er maar naar als je het wilt.’

‘Dat geeft niet,’ zegt Sherrie. ‘Je hebt genoeg moeten doorstaan voor één dag.’

‘Ik houd van je,’ zegt Swenson. ‘Weet je dat?’

‘Ik ook van jou,’ zegt Sherrie.